

Posudek rigorosní práce

Mgr. Ing. Libora Morávka, Ph.D., LL.M.

na téma

„Možnosti překonání úpadku podle právního řádu České republiky“

Kandidát předložil práci na uvedené téma o celkové rozsahu 213 stran (včetně seznamu zkratk a spojení a stručných úvodu a závěru, jakož i seznamu literatury). Svým rozsahem tak práce výrazně vybočuje z obvyklého rozsahu prací tohoto druhu, přičemž i samotná stať (cca 190 stran) sama je více než dvakrát rozsáhlejší, než bývá obvyklé. Z tohoto hlediska tedy autor požadavkům kladeným na práce tohoto druhu vyhověl.

Z hlediska systematického je práce velmi podrobně členěna; z tohoto členění i po věcné stránce vyplývá zájem autora o dané téma, snaha o jeho komplexní zpracování, stejně jako o podrobnější strukturu, jež by mu umožnila se dané látky chopit co nejdůsledněji.

Autor s v rámci přechodového období, v němž práci vyhotovil, nutně zabývá zásadním tématem, tedy možnostmi překonání úpadku dlužníka, jak z pohledu staré (a s ohledem na přechodná ustanovení nového insolvenčního zákona ještě po dlouhou dobu nikoli mrtvé) právní úpravy konkursního a vyrovnacího řádu, tak – byť zde s určitými omezeními danými zase až přílišnou čerstvostí právní úpravy – z pozic nového insolvenčního zákona, jenž nabyl účinnosti teprve 1. ledna 2008, tedy až po odevzdání práce (zcela nutně pak práce nezachycuje první novelu insolvenčního zákona, což ovšem s ohledem na její dopad nepředstavuje z hlediska posouzení kvality práce ani možnosti její obhajoby problém – autor ovšem vývoj předvídá – str. 26).

Práce se v úvodu věnuje možnostem překonání úpadku dlužníka, zabývá se rovněž zásadní otázkou definice úpadku dle staré i nové úpravy, přičemž ihned poté přikračuje k základní úloze – popsat a osvětlit právě ty prostředky překonání úpadku, jež české úpadkové právo počátku 21. století zná a umožňuje v dané situaci užít.

Zcela důvodně se – z více důvodů, jež některé sám uvádí, a jež některé jsou i jinak zřejmé – autor jako první téma volí úpravu vyrovnání, následně pak vyrovnání nuceného dle konkursního a vyrovnacího řádu, teprve poté se zaměřuje na instituty sanačního řešení úpadku dle nového insolvenčního zákona, tedy na reorganizaci a oddlužení. Práce je tedy v zásadě členěna do 5 základních částí – po obecné úvodní pasáži následují čtyři části věnované uvedeným institutům. Všechny tyto části práce jsou dále podrobně členěny, a to tak, jak odpovídá dané právní úpravě a dílčím problémům, jimiž se autor při svých úvahách zabývá. Z tohoto hlediska nemám k systematické práci žádných námitek.

Jediné, co bych v současné situaci přechodu od staré úpravy k nové, přeci jen autorovi – jak z hlediska systematického, tak z hlediska věcného – vytkl, je že bych např. v kapitole 2 (instituty překonání úpadku) uvítal trochu širší pojetí v tom smyslu, že bych od autora při jeho záběru očekával zaměření se i na řešení úpadku zatím jen hrozícího, nikoli jen úpadku již nastalého, stejně jako bych – i s ohledem na nepominutelný nikoli jen lokální (národní) rozměr insolvenčního práva – uvítal i jistý širší mezinárodní rozhled vedený např. i snahou alespoň stručně pojednat o tom, že uvedené dvojice sanačních či nelikvidačních forem řešení úpadku dlužníka nejsou zcela výlučnými metodami, jak by se mohlo takto z dané práce jevit. Toto uvádím i při vědomí, že v názvu práce se autor soustřeďuje na českou právní úpravu, jež ale sama přeci již od vstupu do EU a při vědomí existence insolvenčního nařízení takovýto úzký pohled činí otázkou spíše minulosti než přítomnosti.

Nicméně tato má výtka není zásadní a nesnižuje kvalitu práce, byť ji nemohu v rámci celkového hodnocení opomenout.

Z celkového zpracování tématu, ze způsobu vyjadřování, práce s literaturou (být pro novou úpravu čerpá pouze z jediného zdroje) i judikaturou, je zřejmé, že autor má o dané téma zájem, seznámil se s ním, ovládá jej a je schopen podat i zajímavý a čtivý výklad. Jisté že se při práci daného rozsahu čas od času nevyhne popisnějším partiím, ale z práce jako celku převládá snaha řešit a vyjadřovat se k sporným otázkám a zaujímat vlastní postoje a stanoviska.

Práce vykazuje odbornou erudici autora, v zásadě se v ní nevyskytují žádné vážnější věcné nedostatky.

Z hlediska obecnějšího hodnocení postrádám určité systematicky hodnotící pasáže, takové autor předkládá pouze v kapitole 6. 13 (srovnává vyrovnání a nucené vyrovnání). Dále považuji za určité mínus menší disproporci mezi „starou“ a novou úpravou (cca 140: 50 stranám) a v závěru, kde postrádám autorovo vlastní analytické hodnocení výhod či nevýhod „přechodu“ k nové právní úpravě.

Výklad tzv. „evropský“ v autorově podání pokládám za nadbytečný a nefunkční – viz i výše má poznámka – pokud by byl rozhled zaměřen jiným směrem, bylo by to vhodnější.

Práce je plně způsobilá k ústní obhajobě. V jejím rámci nechť se autor zaměří zejména na obecnější z níže uvedených problémů, uvedená v samém závěru navrhovaných diskusních bodů:

Jak se autor dívá na lhůtu před podáním ins. návrhu omezující postoupení pohledávky a její uplatnění novým věřitelem?

Výklad o účincích povolení vyrovnání – str. 48 – upřesnit?

Jak je řešena otázka aplikace § 107a o. s. ř. v novém insolvenčním zákoně (str. 57)?

Dle čeho autor dovozuje svůj názor na užití i jmění vyloučeného ze SJM - § 143a obč. zák. – str. 84?

Jak řešit konkurenci návrhů na reorganizaci – str. 150?

Obstojí lhůta 30 dnů pro volbu nového statutárního orgánu – str. 156?

Jak autor nablíží na kritéria pro aplikaci reorganizace – je dle jeho názoru použitelná v českém hospodářském prostředí?

Opět – pro oddlužení – jak autor hodnotí stav, kdy je oddlužení možné pouze pro nepodnikatele (a naopak je možné pro všechny nepodnikatele)?

Jak se autor dívá na stanovení podmínek pro rozhodnutí o osvobození dlužníka od jeho nesplacených závazků, případně na sankce za neplnění povinností stanovených plánem oddlužení a jejich vzájemnou vyváženost?

Jak autor hodnotí vyrovnání a reorganizaci, resp. oddlužení?

Pokládá autor reorganizaci a oddlužení z jediné nástroje k překonání (hrozícího) úpadku?

JUDr. Petr Šmolík, Ph.D.

V Praze dne 17. dubna 2008